

Impressie generale synode Protestantse Kerk in Nederland (PKN) 11 en 12 november 2021

Op 11 en 12 november 2021 was er een vergadering van de generale synode in de Jaarbeurs in Utrecht. Het waren inspirerende, hartverwarmende en boeiende dagen. Niet zo zeer over allerlei besluiten die genomen moesten worden. Dat kan wel effectiever, maar juist om de ruimte om met elkaar van hart tot hart ervaringen te delen. Samen met luthersers, gereformeerden en hervormden. Niet opgesloten zitten in je eigen bubbel. Omdat het weer mogelijk was om twee dagen bij elkaar te komen, was er ook voldoende ruimte voor inhoudelijke zaken.

Lezing Theo Boer “Eind goed, een protestantse kijk op euthanasie”

Op de eerste dag was er een lezing van Theo Boer over “Eind goed, een protestantse kijk op euthanasie”. Theo Boer, als deskundige van de praktijk van de euthanasie, is hoogleraar ethiek van de gezondheidszorg aan de Protestantse Theologische Universiteit. In zijn lezing kwam naar voren hoe belangrijk het is om na te denken over ons levenseinde en een verbinding te maken met de tijd en cultuur waarin we leven. Het zesde gebod “Gij zult niet doodslaan” geldt niet alleen voor christenen, maar ook voor niet-religieus. Maar wat doen we als het lijden niet meer draaglijk is? De vraag is dan weer, wanneer is lijden niet meer draaglijk? Eigenlijk is dat niet zo zeer een vraag voor de kerk, maar voor eenieder persoonlijk.

Zeker in morele kwesties moet de kerk voorzichtig zijn met bindende uitspraken. Probeer te luisteren naar Gods stem. Probeer naast elkaar te staan wanneer verdriet (naderen van het levenseinde) in je leven komt. En niet tegenover elkaar met een koud hart. Toon liefde naar de ander. Liefde die God ons wil schenken. Al met al een boeiende en inspirerende lezing. De lezing is ook te vinden op de website van de PKN (zoekwoord: generale synode-lezing Theo Boer)

Jaarverslag GCBB

GCBB staat voor het Generaal College Behandeling Beheerszaken. Het GCBB heeft een verslag opgesteld over haar bevindingen in verband met het financieel beheer van diaconieën en gemeenten (kerkrentmeesters). Binnen en buiten de kerk zijn er steeds ontwikkelingen die vragen om een goed financieel beheer. Voor een goed financieel beheer zijn heldere richtlijnen en goede informatiesystemen noodzakelijk. We kennen sinds enkele jaren Fris (Financieel rapportage en informatiesysteem) als systeem om jaarrekeningen, begrotingen en meerjarenramingen op te stellen. Fris is nog in ontwikkeling en kan in de toekomst ook kengetallen bieden die een hulpmiddel zijn voor toekomstgericht beleid. Beleid wat aansluit bij de (missionaire) opdracht van de kerk en een context van een krimpende kerk als gevolg van secularisatie. Mede om niet in een situatie van kramp te komen is het noodzakelijk dat er regelmatig nagedacht wordt over de toekomst van het kerk-zijn. Niet alleen landelijk, maar ook plaatselijk en misschien wat meer regionaal. Hoe kan een rijke gemeente een “arme” (buur)gemeente helpen? Vragen die de komende tijd meer gaan spelen.

Naast het GCBB zijn er ook Classicale Colleges Behandeling Beheerszaken (CCBB's). De classis Veluwe en de classis Gelderland Zuid en Oost vormen samen het CCBB Gelderland. Het CCBB heeft vooral een rol bij de beoordeling van jaarrekeningen, begrotingen en aanvragen voor een solvabiliteitsverklaring. Een solvabiliteitsverklaring van het CCBB is noodzakelijk wanneer gemeenten een predikant beroepen. In de kerk gaat het in de eerste plaats om de viering, woordverkondiging en de bediening van de sacramenten, maar het is ook een opdracht om de financiële huishouding en organisatie goed op orde te hebben.

Liturgische overdenkingen

Er waren meerdere liturgische overdenkingen. Een liturgische overdenking die in het teken stond van Romeinen 12 vers 3-11 (NBV21) *“3 Met een beroep op de genade die mij geschonken is, zeg ik u allen dat u zichzelf niet hoger moet aanslaan dan u kunt verantwoorden. U moet verstandig over uzelf denken, in overeenstemming met het geloof, de maatstaf die God ieder van u geschonken heeft. 4 Zoals ons ene lichaam vele delen heeft en die delen niet allemaal dezelfde functie hebben, 5 zo zijn we*

samen één lichaam in Christus en zijn we, ieder apart, elkaars lichaamsdelen. 6 We hebben verschillende gaven, onderscheiden naar de genade die ons geschonken is. Wie de gave heeft te profeteren, moet die in overeenstemming met het geloof gebruiken. 7 Wie de gave heeft bijstand te verlenen, moet bijstand verlenen. Wie de gave heeft te onderwijzen, moet onderwijzen. 8 Wie de gave heeft te troosten, moet troosten. Wie uitdeelt, moet dat zonder bijbedoeling doen. Wie leiding geeft, moet dat doen met volle inzet. Wie barmhartig is, moet daarin blijmoedig zijn. 9 Laat uw liefde oprecht zijn. Verafschuw het kwaad en wees het goede toegedaan. 10 Heb elkaar lief met de innige liefde van broeders en zusters en acht de ander hoger dan uzelf. 11 Laat uw enthousiasme niet bekoelen, maar laat u aanvuren door de Geest en dien de Heer”.

Het is een rijkdom dat we samen, luthersen, gereformeerden en hervormden, mochten luisteren, zingen en avondmaal vieren. Het is bijzonder en een teken van verbondenheid om het brood uitgereikt te krijgen door een predikant uit Emden.

Een tweede liturgische overdenking stond in het teken van de Nieuwe Bijbelvertaling 2021 (NBV21). Er is veel werk verzet om de Bijbelvertaling van 2004 (NBV) dichter bij de bron (grondtalen) te brengen en aan te sluiten bij de Nederlandse taal die we nu gebruiken. Taal is steeds in ontwikkeling. Vertalen is steeds weer keuzes maken. Je kan dus niet zeggen de Statenvertaling of de Willibrordvertaling is de beste. Beide kunnen belangrijk zijn om steeds meer zicht te krijgen op de heilsboodschap die God in Zijn Woord aan generatie op generatie door wil geven. Hieronder noemen we 1 Kor. 13 vers 13 uit de NBV21 en de Herziene Statenvertaling (HSV).

(NBV21) *“Dit is wat blijft: geloof, hoop en liefde, deze drie, maar de grootste daarvan is de liefde”.*

(HSV) *“En nu blijven geloof, hoop en liefde, deze drie, maar de meeste van deze is de liefde”.*

We noemden al dat het om de heilsboodschap gaat. Een boodschap van geloof, hoop en liefde. Ga op zoek naar woorden die goed nieuws voor je zijn. Dus niet onze eigen woorden, maar het Woord van God. Aan het einde van de vergadering van de generale synode hebben we allemaal een Bijbel NBV21 gekregen. Een rijk cadeau.

Symposium Emden 1571 bracht eenheid in de gelederen

Zoals wellicht bekend is het dit jaar 450 jaar geleden dat de presbyteriaal-synodale kerkstructuur van de Nederlandse gereformeerde kerken geboren werd in Emden. Een structuur die we ook nu nog terugzien in de huidige structuur van de Protestantse Kerk. Een structuur die van “onderaf” -de gemeenten- gestructureerd is. Kort gezegd. Het begint bij de kerkenraad. Vervolgens vormen leden uit kerkenraden een classicale vergadering en besluit de classicale vergadering over de afvaardigingen naar de generale synode. De regering van de kerk vindt plaats door de ambtelijke vergaderingen. Tijdens het symposium werd er teruggeblikt hoe het presbyteriaal stelsel is ontstaan. Een tijd van onderdrukking. Maar ook vooruitgeblikt naar de toekomst. Onze presbyteriale synodale kerkstructuur staat niet ter discussie, maar de invulling ervan (het kerk-zijn) is wel voortdurend in beweging. De besluiten van synodevergaderingen worden niet altijd (in 1571 niet en nu ook niet) met open armen ontvangen. Het vraagt veel wijsheid en gebed om geestelijk leiding te geven. Dat geldt niet alleen voor de generale synode, maar ook voor de classis, gemeenten en de vele andere gremia die we binnen de kerk kennen.

Huishoudelijke regeling en kerkorde

In de huishoudelijke regeling gaat het vooral om interne afspraken die er bestaan om de generale synode goed te laten functioneren. Communicatie is een punt dat steeds weer aan de orde is. Bijvoorbeeld het op tijd beschikbaar zijn van goed leesbare stukken. Een ander punt is: Waar behandelen we wat? Jaarrekeningen en begrotingen van de landelijke kerk worden besproken in de kleine synode, maar het jaarverslag van het GCBB was geagendeerd voor de generale synode. De één wil alles in detail regelen. Bijvoorbeeld: stukken moeten vier weken voor de vergadering bij de leden van de generale synode zijn. Een ander heeft als mening: stukken moeten **in de regel** vier weken voor de vergadering bij de leden van de generale synode zijn. U begrijpt dat in de tweede versie wat

meer flexibiliteit zit. Gelukkig komen in de kerkelijke regelgeving (kerkorde en diverse regelingen) steeds meer de woorden “in de regel” voor. We moeten ons niet op laten sluiten in een oerwoud van (onuitvoerbare) regelgeving. Op zich is het wel boeiend (en soms vermoeiend) om met elkaar over kerkelijke regelgeving te communiceren. Soms ontdek je in de details van communicatie mooie dingen. Het waren boeiende dagen, maar gelukkig komt er weer een zondag dat we naar de eredienst mogen. Misschien fysiek en anders hebben we inmiddels veel ervaring met schermen.

Hans Kiel, diaken Protestantse Gemeente Apeldoorn en Thomas Kool, ouderling Hervormde Gemeente Voorthuizen, afgevaardigden van de classis Veluwe.